

PRAVILNIK

O SADR@AJU IZVJE[TAJA O STANJU SIGURNOSTI, SADR@AJU INFORMACIJA O SIGURNOSNIM MJERAMA I SADR@AJU UNUTRA[NJIH I SPOLJNIH PLANOVA INTERVENCIJE

I. OPJE ODREDBE

^lan 1.

Ovim Pravilnikom utvr|uje se sadr`aj:

- 1) izvje{taja o stanju sigurnosti;
- 2) informacija o sigurnosnim mjerama;
- 3) unutra{nji planova intervencije;
- 4) spoljnih planova intervencije.

^lan 2.

Izvje{taj o stanju sigurnosti, Informacije o sigurnosnim mjerama i Unutra{nji plan intervencije su du`ni pripremiti operatori svih pogona i postrojenja, uklju~uju}i skladi{ta, u kojim su opasne supstance prisutne u koli~inama iznad koli~ina navedenih u Prilogu koji ~ine sastavni dio ovog Pravilnika.

Odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na plan sprje~avanja nesre}a ve}ih razmjera i informacije o sigurnosnim mjerama du`ni su pripremiti i operatori pogona i postrojenja, uklju~uju}i skladi{ta, iz ~lana 9. Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena uticaja na okoli{ i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgra|eni i pu{teni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu ("Slu`bene novine Federacije BiH", broj 19/04).

Operator pogona i postrojenja je du`an Unutra{nji plan intervencije dostaviti Federalnoj/Kantonalnoj upravi civilne za{tite.

II. IZVJE[TAJ O STANJU SIGURNOSTI

^lan 3.

Sadr`aj izvje{taja o stanju sigurnosti

Izvje{taj o stanju sigurnosti treba da sadr`i najmanje:

- 1) Plan sprje~avanja nesre}a ve}ih razmjera;
- 2) Opis lokacije pogona i postrojenja;
- 3) Opis pogona i postrojenja;
- 4) Identifikaciju i analizu mogu}ih rizika i mjere prevencije;
- 5) Mjere za{tite i plan intervencije kojima se sprje~ava {irenje posljedica nesre}e.

^lan 4.

a) Plan sprje~avanja nesre}a ve}ih razmjera

Sistemom sigurnosnog upravljanja se utvr}uje organizaciona struktura, podjela odgovornosti, razra}uju procedure, procesi i vr}i raspodjela resursa u cilju sprje~avanja nastanka nesre}a velikih razmjera.

Sistem sigurnosnog upravljanja se provodi dono{enjem Plana sprje~avanja nesre}a ve}ih razmjera.

Plan iz stava 2. ovog ~lana sadr`i sljede}e podatke:

1) *organizaciona struktura i kadrovi* gdje }e se opisati uloge i odgovornosti osoblja koje je zadu`eno za upravljanje nesre}ama ve}ih razmjera na svim nivoima organizacije, prezentirati informacije o potrebi za obu~avanjem tog kadra, i programima obuke koji su organizovani do tog trenutka, te opisati u~e}e zaposlenih i osoba koje po osnovu ugovora rade u krugu pogona i postrojenja;

2) *identifikacija i evaluacija nesre}a ve}ih razmjera* gdje }e se opisati usvojene i implementirane procedure za sistematsku identifikaciju nesre}a ve}ih razmjera koje su posljedica normalnog i abnormalnog rukovanja pogonom i postrojenjima, te procijeniti vjerovatno}a i frekvencija njihovog de{avanja;

3) *kontrola rada pogona i postrojenja* gdje }e se opisati usvojene i implementirane procedure i uputstva za siguran rad uklju~uju }i odr`avanje postrojenja, procesa, opreme i privremene zastoje;

4) *upravljanje promjenama u radu postrojenja* gdje }e se opisati usvojene i implementirane procedure za planiranje modifikacije postoje }ih ili projekta novih instalacija, procesa ili skladi{nih objekata;

5) *plan upravljanja u izvanrednim situacijama* gdje }e se opisati usvojene i implementirane procedure za identifikaciju predvidljivih izvanrednih situacija, za pripremu, testiranje i kontrolu tih planova po kojima }e se reagovati u slu~aju izvanrednih situacija, te za pru`anje obuke za osoblje. Program obuke }e se organizovati za sve zaposlene u krugu pogona i postrojenja, uklju~uju }i osobe koje rade po osnovu ugovora;

6) *pra}enje djelotvornosti (monitoring)* gdje }e se opisati usvojene i implementirane procedure za redovnu procjenu uskla}enosti sa ciljevima postavljenim operaterovim planom za sprje~avanje nesre}a ve}ih razmjera, te procedure za ispitivanje i poduzimanje korektivnih mjera u slu~aju neuskla}enosti. Procedure trebaju opisati operatorov sistem izvje{tavanja o nesre}ama ve}ih razmjera, posebno onih koje su posljedice neuspjelih mjera za{tite, kao i na-in provo}enja istrage i budu}e aktivnosti zasnovane na prakti~nim iskustvima;

7) *audit i kontrola* gdje }e se opisati usvojene i implementirane procedure za periodi~nu sistematsku ocjenu plana sprje~avanja nesre}a ve}ih razmjera, te efikasnosti i primjenjivosti sistema sigurnosnog upravljanja, kao i procedure za dokumentovanu kontrolu uspje{nosti sistema sigurnosnog upravljanja i njegovo noveliranje od strane rukovodstva.

^lan 5.

b) Opis lokacije pogona i postrojenja

Opis lokacije pogona i postrojenja sadr`i:

1) opis lokacije i neposrednog okoli{a uklju~uju }i geografsku lokaciju, meteorolo{ke, geolo{ke i hidrografske uvjete;

2) identifikaciju pogona i postrojenja i ostalih aktivnosti u krugu koji mogu predstavljati opasnost i izazvati nesre}e ve}ih razmjera,

3) opis dijelova pogona i postrojenja gdje mo`e do }i do nesre}a ve}ih razmjera.

^lan 6.

c) Opis pogona i postrojenja

Opis pogona i postrojenja sadrži:

- 1) opis glavnih aktivnosti i proizvoda proizvedenih u dijelovima pogona i postrojenja koji su od važnosti za sigurnost, opis izvora rizika i uslova pod kojima se mogu dogoditi nesreće i njihovih razmjera, zajedno sa opisom predloženih mjera prevencije;
- 2) opis procesa, posebno metoda rada i rukovanja procesom,
- 3) opis opasnih supstanci, i to:
 - a) inventar opasnih supstanci, uključujući:
 - identifikaciju opasnih supstanci: hemijski naziv, CAS broj, ime prema IUPAC nomenklaturi,
 - maksimalna količina opasne supstance koja se nalazi u krugu pogona i postrojenja ili se namjerava dopremiti,
 - b) fizičke, hemijske i toksikološke karakteristike i indikacija (tetnosti, bilo trenutne ili odgođene, po ljude i okoliš),
 - c) fizičko i hemijsko ponašanje kod upotrebe pod normalnih uvjetima rada ili u slučaju predvidivih abnormalnih situacija.

^lan 7.

d) Identifikacija i analiza neekvivalentnih rizika i mjere prevencije

Identifikacija i analiza mogućih rizika i mjera prevencije sadrže:

- 1) detaljan opis svih mogućih scenarija u slučaju nesreća i njihovih razmjera i vjerovatnoća ili uvjeti pod kojima se dešavaju, uključujući rezime svih događaja koji mogu igrati ulogu u iniciranju svakog od ovih scenarija, bilo da su uzrokovani unutarnjim ili spoljnim faktorima,
- 2) procjenu opsega i težine posljedica od nesreća i njihovih razmjera, uključujući mape, fotografije ili u njihovu zamjenu odgovarajući opis, kojim se opisuju područja koja će vjerovatno biti pod uticajem nesreće prouzrokovane u tom pogonu i postrojenju,
- 3) opis tehničkih parametara i opreme koja se koristi da bi se obezbjedila sigurnost pogona i postrojenja u kojem postoji mogućnost dešavanja nesreće i njihovih razmjera.

^lan 8.

e) Mjere zaštite i plan intervencije kojima se sprječava nastupanje posljedica nesreće

Mjere zaštite i plan intervencije kojima se sprječava nastupanje posljedica nesreće sadrži:

- 1) opis opreme instalirane u pogonu koja služi da se ograniče posljedice nesreća i njihovih razmjera,
- 2) organizacija namjerna upozoravanja i provođenja mjera intervencije,
- 3) opis svih resursa, unutarnjih ili spoljnih, koje je potrebno mobilizirati u slučaju nesreće i njihovih razmjera,
- 4) rezime predviđenih mjera iz tačke 1., 2. i 3. ovog plana kao osnovu za izradu unutarnjeg plana intervencije.

III. INFORMACIJE O SIGURNOSNIM MJERAMA

^lan 9.

Operatori pogona i postrojenja iz ~lana 2. stav 1. ovog Pravilnika du`ni su dostaviti informacije o sigurnosnim mjerama Federalnom ministarstvu prostornog ure|enja i okoli{a (u daljnjem tekstu: federalno ministarstvo).

^lan 10.

Sadr`aj informacije o sigurnosnim mjerama

Informacija o sigurnosnim mjerama sadr`i najmanje:

- 1) ime operatora i adresu pogona i postrojenja;
- 2) poziciju osobe koja pru`a informacije;
- 3) sa`etu informaciju o aktivnostima koje se provode unutar pogona i postrojenja;
- 4) popis opasnih supstanci, sa imenima i sastavom koje mogu izazvati nesre}u ve}ih razmjera;
- 5) osnovne informacije vezane za prirodu nesre}a ve}ih razmjera, uklju~uju}i njihove potencijalne uticaje na stanovni{tvo i okoli{;
- 6) informacije o aktivnostima koje stanovni{tvo koje }e biti pod uticajem nesre}e treba poduzeti, kao i o odgovaraju}em na~inu pona{anja koji se od njih o~ekuje u slu~aju da do|e do nesre}e;
- 7) dokaz da }e operator preduzeti sve aktivnosti u krugu svog pogona i postrojenja, posebno u vezi sa anga`ovanjem hitnih slu`bi;
- 8) dokaz da je spoljni plan intervencije izra|en na na~in da predvidi sve uticaje koje nesre}e ve}ih razmjera mogu imati izvan kruga pogona i postrojenja sa instrukcijama za hitne slu`be ili zahtjevima koji }e im biti proslije|eni u trenutku nesre}e;
- 9) obavijest o tome gdje je mogu}e dobiti dodatne informacije.

IV. UNUTRA[NJI I SPOLJNI PLANOVI INTERVENCIJE

^lan 11.

Operatori pogona i postrojenja iz ~lana 2. stav 1. ovog Pravilnika du`ni su izraditi Unutra{nji plan intervencije.

Unutra{njim planom intervencije se defini}u mjere koje je potrebno poduzeti unutar kruga pogona i postrojenja a u slu~aju nesre}e ve}ih razmjera.

^lan 12.

Sadr`aj unutra{njeg plana intervencije

Unutra{nji plan intervencije iz ~lana 11. ovog Pravilnika sadr`i najmanje:

- 1) ime i/ili poziciju osobe koja je zadu`ena za provedbu interventnih procedura i osobe koja je zadu`ena za koordinaciju aktivnosti na evakuaciji unutar pogona i postrojenja;

- 2) ime i/ili poziciju osobe koja je odgovorna za povezivanje sa organom nadležnim za poslove civilne zaštite i izradu spoljnog plana intervencije;
- 3) opis aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi uvjeti ili situacije bile dovedeni pod kontrolu ili da bi se ograničile posljedice, uključujući i opis sigurnosne opreme i raspoloživih resursa u predvidivim uslovima ili situacijama koje mogu biti od značaja za iniciranje nesreća velikih razmjera;
- 4) uputstvo za smanjenje rizika po ljude unutar pogona i postrojenja, uključujući i način na koji je potrebno upozoriti osoblje, te aktivnosti koje se od njih očekuju po primitku upozorenja;
- 5) uputstvo za rano upozoravanje organa nadležnog za poslove civilne zaštite radi aktiviranja spoljnog plana intervencije, vrsta informacija koje treba da sadrži inicijalno upozorenje i način na koji se vrši dopuna inicijalne informacija novim, kada one budu dostupne;
- 6) uputstvo za obučavanje osoblja za provođenje aktivnosti koje se od njih očekuju da će biti sprovedene, i tamo gdje je potrebno, za koordinaciju sa spoljnim hitnim službama;
- 7) uputstvo za pružanje pomoći kod aktivnosti na evakuaciji izvan kruga pogona i postrojenja.

Član 13.

Spoljnim planom intervencije se definišu mjere koje je potrebno poduzeti izvan kruga pogona i postrojenja a u slučaju nesreća velikih razmjera.

Član 14.

Sadržaj spoljnog plana intervencije

Spoljni plan intervencije iz člana 13. ovog Pravilnika sadrži najmanje:

- 1) ime i/ili poziciju osobe koja je zadužena za provedbu interventnih procedura i osobe koja je zadužena za koordinaciju aktivnosti izvan kruga pogona i postrojenja;
- 2) uputstvo za primanje ranog upozorenja o incidentima, alarmiranje i procedure opoziva;
- 3) uputstvo za koordinaciju resursa neophodnih da se implementira spoljni plan intervencije;
- 4) uputstvo za pružanje pomoći prilikom evakuacije unutar pogona i postrojenja;
- 5) uputstvo za evakuaciju izvan pogona i postrojenja;
- 6) uputstvo za informisanje javnosti o nesreći i načinima zaštite građana koji se od građana očekuje;
- 7) uputstva za alarmiranje drugog entiteta ili države u slučaju da se radi o nesreći koja može imati potencijalni prekogranični uticaj.

V. ZAVRŠNA ODREDBA

Član 15.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Federalni ministar
Ramiz Mehmedagi, s. r.

PRILOG

1. Ovaj Prilog se primjenjuje kod prisustva opasnih supstanci u bilo kom postrojenju uklju~uju}i i skladi{ta i odre}uje primjenu odgovaraju}ih ~lanova ovog Pravilnika.
2. Mje{avine i preparati }e biti tretirane na isti na~in kao i ~iste supstance pod uvjetom da ostaju u okviru granica koncentracija koje su odredene na osnovu njihovih svojstava ili na osnovu njihovog prilago}avanja tehni~kom razvoju, osim u slu~ajevima kada su specifi~no navedeni njihov sastav u procentima ili njihov opis.
3. Koli~ine koje slijede se odnose na svako postrojenje uklju~uju}i skladi{ta.
4. Koli~ine koje treba uzeti u obzir su maksimalne koli~ine koje su prisutne ili }e vjerovatno biti prisutne u bilo koje vrijeme. Opasne supstance koje su prisutne u nekom postrojenju, uklju~uju}i skladi{ta, samo u koli~inama jednakim ili manjim od 2% od odgovaraju}e navedene koli~ine }e biti zanemarena kod izra~unavanja ukupne koli~ine koja je prisutna pod uvjetom da je njihova lokacija unutar postrojenja, uklju~uju}i skladi{ta, takva da ne mo`e biti inicijator nesre}e ve}e razmjere na nekom drugom dijelu date lokacije.
5. Pravila data u Dijelu 2, napomena 3 kojima se reguli{e dodavanje opasnih supstanci ili kategorija opasnih supstanci bi }e primjenjiva u odgovaraju}im slu~ajevima.

DIO 1

Kada supstance ili grupe supstanci koje se navode u Dijelu 1 potpadaju pod kategorije Dijela 2, primjenjivat }e se koli~ine odredene u Dijelu 2.

Opasne supstance	Grani~ne koli~ine (u tonama)
Amonijum nitrat *	2500
Amonijum nitrat (u formi lubriva) **	5000
Arsen pentoksid, arsenova (V) kiselina i/ili soli	2
Arsen trioksid, arsenova (III) kiselina i/ili soli	0,1
Brom	100
Hlor	25
Jedinjenja nikla koja su u prahu i mogu se udisati (nikl monoksid, nikl dioksid, nikl sulfid, trinikl disulfid, dinikl trioksid)	1
Etilenamin	20
Fluor	20
Formaldehid (koncentracija jednaka ili ve}a od 90%)	50
Hidrogen	50
Hidrogen hlorid (te~ni gas)	250
Alkili olova	50
Te~ni izuzetno zapaljivi gasovi (uklju~uju}i LPG) i prirodni gas	200
Acetilen	50

Etilen oksid	50
Propilen oksid	50
Metanol	5000
4,4-Metilenbis (2-hloranilin) i/ili soli u prahu	0,01
Metilizocijanat	0,15
Kiseonik	2000
Toluen diizocijanat	100
Karbonil dihlorid (fosgen)	0,75
Arsen trihidrid (arsin)	1
Fosfor trihidrid (fosfin)	1
Sumpor dihlorid	1
Sumpor trioksid	75
Polihlorodibenzofurani i polihlorodibenzodioksini (uklju~uju }i TCDD), prora~unati kao TCDD ekvivalent ***	0,001
Sljede }e kancerogene supstance	
<ul style="list-style-type: none"> • 4-Aminobifenil i/ili njegove soli, • Benzidin i/ili soli, • Bis(hlorometil) eter, • Hlorometil metil eter, • Di-metil karbamil hlorig, • Dimetilnitrozamin, • Heksametilfosforni triamid, • 2-Naftilamin i/ili soli, • 1,3-Propansulfon, • 4-Nitrodifenil, 	0,001
Pogonsko gorivo za vozila (benzin) i drugi naftni destilati	50.000

Napomene:

* **Amonij nitrat (350/2500)** se odnosi na amonij nitrat i jedinjenja amonij nitrata u kojima je sadr`aj nitrogena kao rezultat amonij nitrata ve}i od 28% po te`ini (osim onih jedinjenja navedenih u napomeni **) i na vodene rastvore amonij nitrata u kojima je koncentracija amonij nitrata ve}a od 90% po te`ini

** **Amonij nitrat (1250/5000)** se odnosi na prosta lubriva koja se zasnivaju na amonij nitratu i na slo`ena lubriva u kojima je sadr`aj nitrogena kao rezultat amonij nitrata ve}i od 28% po te`ini (slo`eno lubrivo sadr`i amonij nitrat sa fosfatom i/ili kalijumom).

*** **Polihlorobenzofurani i polihlorodibenzodioksini.** Njihove koli~ine se izra~unavaju na osnovu sljede }ih faktora

Mejunarodni faktori toksi~nog ekvivalenta (IETF) za izomere su (NATO/CCMS)			
2,3,7,8-TCDD	1	2,3,7,8-TCDF	0,1
1,2,3,7,8-PeDD	0,5	2,3,4,7,8-PeCDF	0,5
		1,2,3,7,8-PeCDF	0,05
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1
		2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01
		1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01

OCDD	0,001	OCDF	0,001
T=tetra, P=penta, Hx=heksa, Hp=hepta, O=okta.			

DIO 2

Grani~ne koli~ine opasnih supstanci prema kategorijama opasnosti, a koje nisu navedene u Dijelu 1 su:

Kategorije opasnih supstanci		Grani~ne koli~ine (u tonama)
1.	Veoma otrovne	20
2.	Otrovne	200
3.	Oksidiraju}e	200
4.	Eksplozivne (gdje supstanca ili preparat potpada pod definiciju datu u napomeni 1.a)	200
5.	Eksplozivne (s gdje supstanca ili preparat potpada pod definiciju datu u napomeni 1.b)	50
6.	Zapaljive (gdje supstanca ili preparat potpada pod definiciju datu u napomeni 2.a)	50.000
7.a	Veoma zapaljive (gdje supstanca ili preparat potpada pod definiciju datu u napomeni 2.b)i)	200
7.b	Veoma zapaljive te~nosti (gdje supstanca ili preparat potpada pod definiciju datu u napomeni 2.b)ii)	50.000
8.	Izuzetno zapaljive (gdje supstanca ili preparat potpada pod definiciju datu u napomeni 2.c)	50
9	Opasne po okoli{ u kombinaciji sa	
	i) supstancama veoma otrovnim za akvati~ne organizme	500
	ii) supstancama otrovnim za akvati~ne organizme i supstancama koje prouzrokuju dugotrajne negativne efekte u vodnim ekosistemima	2000
10.	Bilo koja klasifikacija koja nije uklju~ena u gore navedenim kategorijama a	
	i) reaguje burno sa vodom	500
	ii) u kontaktu sa vodom osloba}a toksi~ne plinove	200

Napomena:

1. "Eksplozivno" ozna~ava

a) (i) supstancu ili preparat koji izaziva rizik od eksplozije usljed udara, trenja, vatre ili ostalih izvora paljenja,

(ii) pirotehni~ka supstanca je supstanca (ili mje{avina supstanci) ~ija namjena je stvaranje toplote, svjetlosti, zvuka, gasa ili dima ili kombinacije takvih efekata kroz nedetoniraju}e samoodr`ive egzotermi~ke hemijske reakcije, ili

(iii) eksploziv, pirotehni~ka supstanca ili preparat koji se nalazi u objektima,

b) supstancu ili preparat koji izaziva izuzetan rizik od eksplozije putem udara, trenja, vatre, ili drugih izvora paljenja.

2. "Zapaljiv", "veoma zapaljiv", "izuzetno zapaljiv" u kategorijama 6,7 i 8 ozna~avaju:

a) zapaljive te~nosti: supstance i preparati ~ija je temperatura paljenja ista ili ve}a od 21~C i manja ili jednaka 55~C, potpoma`u sagorijevanje;

b) veoma zapaljive te~nosti:

(i) - supstance i preparati koji postaju vreli i konačno se pale u dodiru sa zrakom na sobnoj temperaturi bez dodavanja energije

- supstance čija je temperatura paljenja niža od 55°C i koji ostaju u tečnom stanju pod pritiskom, gdje određeni uvjeti prerade kao što je visok pritisak ili visoka temperatura mogu izazvati opasnost od pojave nesreća velikih razmjera;

(ii) supstance i preparati čija je temperatura paljenja niža od 21°C i koji nisu izuzetno zapaljivi

c) izuzetno zapaljivi gasovi i tečnosti

(i) tečne supstance i preparati čija je temperatura paljenja niža od 0°C i točka ključanja (ili u slučaju niza ključanja, početna točka ključanja) na normalnom pritisku niža ili jednaka 35°C, i

(ii) gasovite supstance i preparati koji su zapaljivi u dodiru sa zrakom na sobnoj temperaturi i pritisku, bez obzira da li ostaju u gasovitom ili tečnom stanju pod pritiskom, izuzev tečnih izuzetno zapaljivih gasova (uključujući LPG i prirodni gas) naveden u Dijelu 1 i

(iii) tečne supstance i preparati koji se održavaju na temperaturi iznad njihove tačke ključanja

3. Dodavanje opasnih supstanci kako bi se odredila količina prisutna u nekom postrojenju uključujući skladište bi se sprovedeno u skladu sa sljedećim pravilom:

ukoliko zbir

$$q_1/Q + q_2/Q + q_3/Q + q_4/Q + q_5/Q + \dots > 1$$

gdje je:

q_x = količina opasne supstance x (ili kategorija opasnih supstanci) koja se nalazi u Dijelu 1 i Dijelu 2

Q = odgovarajući prag iz Dijela 1 i 2

onda je dato postrojenje uključujući skladište obuhvaćeno odgovarajućim zahtjevima ovog Pravilnika.

Ovo pravilo se primjenjuje u sljedećim okolnostima:

1. za supstance i preparate koji se pojavljuju u Dijelu 1 u količinama manjim od njihovih pojedinačnih graničnih količina i koje su prisutne sa supstancama koje imaju klasifikaciju iz Dijela 2 i dodavanja supstanci i preparata sa istom klasifikacijom iz Dijela 2

2. za dodavanje kategorija 1, 2 i 9 koje su istovremeno prisutne u nekom postrojenju uključujući skladište

3. dodavanjem kategorija 3, 4, 5, 6, 7a, 7b i 8, koje su istovremeno prisutne u nekom postrojenju uključujući skladište.